

17.10.2022

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN ASETUS TALOUSVEDEN LAATUVAATIMUKSISTA JA VALVONTATUTKIMUKSISTA ANNETUN SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN ASETUKSEN (1352/2015) MUUTTAMISESTA

Pääasiallinen sisältö

Asetuksella esitetään säädettäväksi talousveden laatuvaatimuksista ja –tavoitteista sekä valvonnasta. Asetuksen soveltamisalaan lisättäisiin uutena asiana lämmin käyttövesi, jota koskevista vaatimuksista ja valvonnasta ei ole aiemmin säädetty. Myös rakennusten vesilaitteistojen riskienhallinta lisättäisiin asetukseen uutena asiana. Asetuksessa säädettäisiin lisäksi viranomaisten talousvettä koskevien tietokokonaisuuksien raportoinnista sekä vedenkäyttäjille tiedottamisesta verkossa. Asetuksen liitteessä säädettäisiin eräistä uusista kemiallisista laatuvaatimuksista, rakennuksen riskinarvioinnin kannalta keskeisistä muuttujista (*Legionella* ja lyijy) ja niiden juomavesidirektiivin mukaisista toimenpiderajoista sekä vedenkäyttäjille tiedotettavista muuttujista (kalium, kalsium, magnesium ja veden kovuus).

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

1. Tausta ja asetuksenantovaltuudet

Ihmisten käyttöön tarkoitetun veden laadusta uudelleenlaadittu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2020/2184, myöhemmin *juomavesidirektiivi*, tuli voimaan 12.1.2021. Direktiivi on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään kahden vuoden kuluessa sen voimaantulosta. Direktiivin edellyttämistä lakimuutoksista on annettu eduskunnan käsiteltäväksi hallituksen esitys (HE 196/2022 vp), jossa esitetään muutettavaksi terveydensuojelulakia (763/1994), vesihuoltolakia (109/2001), ympäristönsuojelulakia (527/2014) ja eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettua lakia (1137/2016).

Juomavesidirektiivin täytäntöönpanemiseksi on tarpeen muuttaa terveydensuojelulain nojalla annettua sosiaali- ja terveysministeriön asetusta talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista (1352/2015), myöhemmin *talousvesiasetus*.

Terveydensuojelulain 17 §:n nojalla asetuksessa esitetään annettavaksi tarkempia säännöksiä talousveden ja lämpimän käyttöveden laatuvaatimuksista, laatuvaatimista, talousvedeksi tarkoitetun veden desinfioinnista ja riittävästä käsittelystä terveyshaittojen estämiseksi.

17.10.2022

Terveydensuojelulain 17 a §:n nojalla asetuksessa esitetään annettavaksi tarkempia säännöksiä talousvedeksi toimitettavan veden käsittelyyn käytettävistä kemikaaleista.

Terveydensuojelulain 19 §:n nojalla asetuksessa esitetään annettavaksi tarkempia säännöksiä toimenpiteistä, mikäli talousveden tai lämpimän käyttöveden laadun poikkeama johtuu sellaisten rakennusten vesilaitteistoista, joihin otetaan vettä vedenkäyttäjän omilla laitteilla ja joita käytetään osana julkista tai kaupallista toimintaa.

Terveydensuojelulain 19 b §:n nojalla asetuksessa esitetään annettavaksi tarkempia säännöksiä ensisijaisena tilana käytettävän rakennuksen vesilaitteistojen riskienhallinnan kannalta tarpeellisista tiedoista, niiden ajan tasalla pitämisestä sekä terveyshaittaa ja talousveden ja lämpimän käyttöveden laatua koskevasta seurannasta rakennuksen vesilaitteistossa.

Terveydensuojelulain 20 §:n nojalla asetuksessa esitenään annettavaksi tarkempia säännöksiä talousveden säännöllisestä valvonnasta, tarvittavista tutkimuksista, tiedottamisesta, tulosten raportoinnista ja tietoverkossa esitettävistä tiedoista sekä lämpimään käyttöveteen liittyvästä valvonnasta.

2. Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu virkатыönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Asetuksen valmisteluvaiheessa on kuultu asiantuntijoita Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta sekä kaikkien aluehallintovirastojen ympäristöterveydenhuollon ylitarkastajia. Asetuksen luonnos on esitelty sosiaali- ja terveysministeriön asettamalle juomavesidirektiivin täytäntöönpanon ohjausryhmälle, ja ryhmällä on ollut tilaisuus kommentoida luonnosta. Ohjausryhmässä ovat sosiaali- ja terveysministeriön lisäksi olleet edustettuina ympäristöministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtionvarainministeriö, Suomen Kuntaliitto ry. sekä Suomen Vesilaitosyhdistys ry. Ohjausryhmän sihteeristössä ovat olleet edustettuina sosiaali- ja terveysministeriön lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto sekä Terveyden ja hyvinvoinninlaitos.

Esityksestä on pyydetty lausunnot ympäristöministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, oikeusministeriöltä, puolustusministeriöltä, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta (erikseen Etelä-Savon ELY-keskuksen Vesihuoltopalveluyksiköltä), aluehallintovirastoilta, tietosuojavaltuutetun toimistolta, kaikilta Manner-

17.10.2022

Suomen kunnilta, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta, Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta, Suomen ympäristökeskukselta, Geologian tutkimuskeskukselta, Maanmittauslaitokselta, KT Kuntatyönantajilta, Elintarviketeollisuusliitto ry:ltä, Elintarvikehygieenikkojen liitto ry:lta, LVI-tekniset urakoitsijat ry:ltä, Metalliteollisuuden Standardisointiyhdistys (Metsta) ry:ltä, Muoviteollisuus ry:ltä, Suomen Isännöintiliitto ry:ltä, Rakennustarkastus-yhdistys RTY ry:ltä, Rakennusteollisuus RT ry:ltä, Rakli ry:ltä, Suomen Kiinteistöliitto ry:ltä, Suomen Kuntaliitto ry:ltä, Suomen luonnonsuojeluliitto ry:ltä, Suomen LVI-yhdistysten liitto SuLVI ry:ltä, Suomen Merimies-Unioni SMU ry:ltä, Suomen omakotiliitto ry:ltä, Suomen Sairaalektiikan yhdistys ry:ltä, Suomen vesiensuojeluyhdistysten liitto ry:ltä, Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry:ltä, Suomen Vesilaitosyhdistys ry:ltä, Suomen Vesiyhdistys ry:ltä, Suun-nittelu- ja konsultointiyritykset SKOL ry:ltä, Talotekninen teollisuus ja kauppa ry:ltä, Natur och Miljö rf:ltä, VVS Föreningen i Finland rf:ltä, Ympäristönsuojeluviranhaltijat ry:ltä, Ympäristöterveyden asiantuntijat ry:ltä, Tutkimuskeskus WANDER:lta, Senaatti-Kiinteistöiltä, Scandinavian Copper Development Association:lta, European Drinking Water Alliancelta, AFRY Finland Oy:ltä, Eurofins Expert Services Oy:ltä, FCG Finnish Consulting Group Oy:ltä, Insinööri-toimisto Geo-Hydro Oy:ltä, Kiwa Inspectalta, Inspecta Sertifiointi Oy:ltä ja Ramboll Oy:ltä.

3. Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Talousvesiasetuksella on aiemmin säädetty vain talousvettä koskevista asioista. Tällä asetuksella ehdotetaan annettavaksi tarkempia säännöksiä, jotka koskevat talousveden lisäksi myös lämmintä käyttövettä sekä rakennusten vesilaitteistojen riskienhallintaa koskevia toimenpiteitä. Lämmintä käyttövettä ja rakennusten vesilaitteistojen riskienhallintaa koskevia tarkempia säännöksiä ei ole ollut aiemmin lainsäädännössä. Tarkempia säännöksiä annettaisiin myös rakennuksen vesilaitteistosta aiheutuvan talousveden tai lämpimän veden laatupoikkeaman edellyttämistä kunnan terveydensuojeluviranomaisen velvoitteista.

Talousveden laatuvaatimukseen ja laatuvaatimuksiin ehdotetaan lisättäväksi juomavesidirektiivissä säädetty uudet muuttajat. Muuttajien tutkimiseen tarkoitettujen menetelmät ja niiden suoritusarvot ehdotetaan päivitettäväksi juomavesidirektiivin mukaisiksi.

Talousveden säännöllistä viranomaisvalvontaa varten laadittavaan valvontatutkimusohjelmaan liittyviä säännöksiä ehdotetaan selkeytettäväksi. Myös kunnan terveydensuojeluviranomaisen ilmoitusvelvollisuutta muille viranomaisille ehdotetaan tarkennettavaksi.

17.10.2022

Asetuksessa ehdotetaan säädettäväksi talousveden laatuun ja talousvettä toimittavan laitoksen tiedoista, joiden tulisi olla vedenkäyttäjien saatavilla tietoverkossa. Lisäksi asetuksessa ehdotetaan säädettäväksi talousveden laatua koskevien kansallisten raporttien laatimisesta ja rakennusten vesilaitteistojen riskienhallinnan tason arvioinnista.

4. Pääasialliset vaikutukset

Asetuksella tarkennettaisiin hallituksen esitystä HE 196/2022 vp eduskunnalle laiksi terveydensuojelulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 196/2022 vp). Talousveden laatuvaatimusten ja laatuvaatimien päivittämisen sekä rakennusten vesilaitteistoihin kohdistuvasta riskienhallinnasta säätämisen arvioidaan lisäävän vedenkäyttäjien terveydensuojelun tasoa. Säännökset vedenkäyttäjille tiedottamisesta lisäisivät talousveden laadusta ja talousvettä toimittavien laitosten toiminnan tehokkuudesta jaettavaa ajantasaista tietoa vedenkäyttäjille.

Säädösmuutosten vaikutukset on esitetty tarkemmin mainitun hallituksen esityksen perusteluissa.

5. Lausuntopalaute

[Täydennetään lausuntoaajan päättymisen jälkeen]

6. Säännöskohtaiset perustelut

1 §. Tarkoitus. Pykälässä ehdotetaan muutettavaksi sen 2 ja 5 kohtaa. Muut pykälän kohdat pysyisivät ennallaan.

Pykälän 2 kohdassa ehdotetaan tarkennettavaksi, että asetuksen tarkoituksena on säätää talousveden riskiperusteisesta valvonnasta. Kohtaan ehdotetaan lisättäväksi, että asetuksessa säädetään tutkimustulosten raportoinnista, tiedottamisesta ja tietoverkossa esitettävistä tiedoista.

Pykälän 5 kohdaksi ehdotetaan lisättävän, että asetuksen tarkoituksena on säätää rakennusten vesilaitteistojen ja niistä otettavan veden riskienhallintaa koskevista menettelytavoista. Vedellä tarkoitettaisiin sekä talousvettä että lämmintä käyttövettä.

2 §. Soveltamisala

Pykälän 1 momenttiin ei ehdoteta sisällöllisiä muutoksia.

17.10.2022

Pykälän 2 momentiksi ehdotetaan lisättäväksi, että asetusta sovellettaisiin sellaisen rakennuksen vesilaitteistoon, johon otetaan vettä vedenkäyttäjän omilla laitteilla ja jossa käytetään talousvettä tai lämmintä käyttövettä osana julkista tai kaupallista toimintaa terveydensuojelulain 18 a §:ssä tarkoitetulla vedenjakelualueella tai jota tai jonka osaa käytetään terveydensuojelulain 19 b §:ssä tarkoitettuna ensisijaisena tilana.

3 §. Määritelmät

Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi määritelmät vedenkäyttäjistä, rakennuksen vesilaitteistosta, vedentuotantoketjusta ja riskienhallinnasta, jotka hallituksen esityksessä (HE 196/2022 vp) on ehdotettu siirrettäväksi terveydensuojelulakiin.

Pykälän 7 kohdaksi ehdotetaan valvontatutkimusohjelman määritelmää. Valvontatutkimusohjelmalla tarkoitettaisiin kunnan terveydensuojeluviranomaisen viranomaisvalvontaa koskevaa suunnitelmaa. Valvontatutkimusohjelma on ollut terminä käytössä tässä asetuksessa ja sitä edeltäneessä samannimisessä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (461/2000), mutta sitä ei ole aiemmin määritelty.

3 a §. Talousvettä toimittavan laitoksen toimintaa koskevan hakemuksen sisältö

Pykälä ehdotetaan kumottavaksi ja siirrettäväksi muutettuna terveydensuojeluasetukseen (1280/1994).

4 §. Talousveden laatuvaatimukset ja -tavoitteet

Pykälän 1 momenttiin ei ehdoteta muutoksia.

Pykälän 2 momentiksi ehdotetaan lisättävän säännös, jonka mukaan pulloihin tai säiliöihin pakattavaan lähdeveteen ei 1 momentista poiketen sovelleta taulukon 1 mukaisia mikrobiologisia laatuvaatimuksia, vaan luontaisten kivennäisvesien hyödyntämisestä ja markkinoille saattamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (2009/54/EY) luontaiselle kivennäisvedelle säädetyt mikrobiologisia laatuvaatimuksia. Momentilla pantaisiin täytäntöön juomavesidirektiivin 3 artiklan 5 alakohdan 3 kappale.

Pykälän 3 momenttiin ei ehdoteta sisällöllisiä muutoksia. Sanamuoto, jonka mukaan "talousveden on oltava myös muuten tarkoitukseensa soveltuvaa", ehdotetaan muutettavaksi muotoon "talousveden on oltava myös muuten tarkoitukseensa käyttökelpoista". Sanamuoto vastaisi terveydensuojelulain 17 §:n 1 momenttiin hallituksen esityksessä (HE 196/2022 vp) ehdotettua muotoilua.

17.10.2022

Asetuksen rakenteen selkeyttämiseksi voimassa olevan asetuksen 5–11 § ehdotetaan muutettavaksi kokonaan ja korvattavaksi näiden pykälien sekä kumottavaksi esitettävien 3 a, 7 a ja 8 a §:n asiallisella sisällöllä.

5 §. Talousveden viranomaisvalvonta. Pykälään ehdotetaan siirrettäväksi voimassa olevan asetuksen 7 §:n 3 ja 4 momentti ilman, että asetuksen asiasisältö muuttuisi.

6 §. Valvontatutkimusohjelma. Pykälään ehdotetaan siirrettäväksi voimassa olevan asetuksen 8 §:stä valvontatutkimusohjelmaa koskevat säännökset alla esitetyin muutoksin.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi valvontatutkimusohjelman laatimisprosessia. Kunnan terveydensuojeluviranomaisella olisi yhä huolehtimisvelvollisuus siitä, että valvontatutkimusohjelma laaditaan. Talousvettä toimittavalle laitokselle ehdotetaan velvollisuutta tehdä kunnan terveydensuojeluviranomaiselle ehdotus ohjelman sisällöstä. Säännöstä valvontatutkimusohjelman laatimisesta kunnan terveydensuojeluviranomaisen, talousvettä toimittavan laitoksen ja sille vettä toimittavan laitoksen yhteistyönä ei ehdoteta muutettavaksi.

Pykälän 2 momentiksi ehdotetaan luetteloa tiedoista, joita valvontatutkimusohjelmaan olisi sisällytettävä.

Momentin 1 kohdan mukaan valvontatutkimusohjelmaan olisi sisällytettävä ajantasaiset tiedot niistä tiedoista, jotka laitoksen on toimitettava kunnan terveydensuojeluviranomaiselle laitoksen toimintaa koskevan hakemuksen tai vedenjakelualuetta koskevan ilmoituksen yhteydessä. Voimassa olevassa asetuksessa tästä säädetään 3 a §:n 3 momentissa ja 8 §:n 2 momentissa.

Momentin 2 kohdan mukaan valvontatutkimusohjelmaan olisi sisällytettävä vedenjakelualuekohtainen näytteenottosuunnitelma, mikä vastaa käytännössä samaa kuin voimassa olevan asetuksen 8 §:n 2 momentti.

Momentin 3 kohdan mukaan valvontatutkimusohjelmaan olisi sisällytettävä perustelut näytteenoton mukautuksille. Tästä ei ole voimassa olevassa asetuksessa säädetty selkeästi.

Momentin 4 kohdan mukaan valvontatutkimusohjelmaan olisi sisällytettävä terveydensuojelulain 19 a §:ssä tarkoitettu riskienhallintasuunnitelma. Vaikka riskienhallintasuunnitelma on osa kohdassa 1 tarkoitettuja tietoja, sen sisällyttämisestä valvontatutkimusohjelmaan olisi tarpeen säätää erikseen, koska

17.10.2022

riskienhallintasuunnitelma on perustana näytteenoton mukautuksille ja muulle viranomaisvalvonnalle.

Pykälän 2 momenttiin ei ehdoteta voimassa olevan asetuksen asiasisältöön vaikuttavia muutoksia.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että valvontatutkimusohjelma olisi tarkistettava vähintään kerran kuudessa vuodessa nykyisen viiden vuoden sijaan. Voimassa olevaa säännöstä valvontatutkimusohjelman toimittamisesta tiedoksi viranomaisille täydennettäisiin siten, että se olisi toimitettava tiedoksi myös kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

7 §. Näytteenottosuunnitelma

Asetuksen 7 §:ksi ehdotetaan säännöstä näytteenottosuunnitelman sisällöksi. Pykälä vastaisi sisällöltään sitä, mitä nykyisin säädetään 8 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 9 §:n 2, 4 ja 5 momentissa.

8 §. Vedenkäyttäjien omilla laitteilla otettavan talousveden valvonta

Ehdotettu pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevan asetuksen 8 a §:ää. Voimassa olevaan asetukseen verrattuna pykälään lisättäisiin säännös, jonka mukaan näytteenottosuunnitelmaan olisi lisättävä perustelut sille, jos sitä on mukautettu liitteessä II tarkoitetulla tavalla.

9 §. Näytteenotto

Asetuksen 9 pykäläksi ehdotetaan näytteenottoa koskevia säännöksiä, joihin ei ehdoteta sisällöllisiä muutoksia voimassa olevan asetuksen 9 §:n 2 ja 3 momenttiin verrattuna.

10 §. Tutkimusmenetelmät

Asetuksen 10 §:ksi ehdotetaan tutkimusmenetelmiä koskevia säännöksiä. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevan asetuksen 9 §:n 1 momenttia sekä 14 §:n 1 ja 3 momenttia. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi, että epäillyn tai todetun talousveden saastumistilanteen yhteydessä voitaisiin käyttää myös muita kuin liitteen III mukaisia menetelmiä, mikä vastaisi nykykäytäntöä.

11 §. Tutkimustulokset

Pykälän 1 momentiksi ehdotetaan siirrettäväksi voimassa olevan asetuksen 14 §:n 1 momentti. Momenttiin ei ehdoteta sisällöllisiä muutoksia.

Pykälän 2 momentiksi ehdotetaan luetteloa kunnan terveydensuojeluviranomaisen velvollisuuksista sen saatua valvontatutkimustulokset.

17.10.2022

Momentin 1 kohdan mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen olisi viipymättä valvontatutkimustuloksesta tiedon saatuaan tarkistettava, täyttääkö talousvesi 4 §:ssä tarkoitetut laatuvaatimukset ja –tavoitteet. Säännös vastaisi voimassa olevan asetuksen 16 §:n 1 momenttia.

Momentin 2 kohdan mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen olisi huolehdittava viipymättä siitä, että valvontatutkimusten tulokset tallennetaan terveydensuojelulain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettuun tietojärjestelmään. Säännös olisi tarpeen juomavesidirektiivissä säädetyn vedenkäyttäjille tiedottamisen vuoksi, koska verkossa tapahtuva tiedottaminen on tarkoitus hoitaa tietojärjestelmien rajapintojen kautta vesi.fi-verkkopalvelussa. Käytännössä säännös tarkoittaisi sitä, että kunnan terveydensuojeluviranomainen hyväksyy tietojärjestelmässä laboratorion analyysitulosten siirtopalvelun kautta tietojärjestelmään siirtyneet valvontatutkimusten tulokset tarkistettuaan ne.

Momentin 3 kohdan mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen olisi ryhdyttävä tarvittaessa 17, 18 ja 18 a §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin. Säännös vastaisi voimassa olevan asetuksen 16 §:n 1 momenttia.

Pykälän 3 momentiksi ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan tutkimukseen käytetyn menetelmän mittauserävarmuutta ei saisi ottaa huomioon arvioitaessa muuttujan arvon poikkeamaa sen enimmäisarvosta. Säännös vastaisi voimassa olevan asetuksen 14 §:n 1 momentin viimeistä virkettä. Säännöksellä myös pantaisiin täytäntöön juomavesidirektiivin liitteen III osan B ensimmäisen alakohdan toinen kappale.

12 §. Häiriötilannesuunnitelma

Pykälän 2 momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että kyseisen momentin mukaiseen yhteistyöhön osallistuisi hyvinvointialueen tartuntataudeista vastaava lääkäri niissä kunnissa, jonne talousvettä toimitetaan. Muutostarve johtuu sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita ja rakenteita koskevasta ns. sote-uudistuksesta.

Muilta osin ehdotettava pykälä vastaisi voimassa olevan asetuksen voimassa olevaa 12 §:ää.

17 §. Poikkeama laatuvaatimuksista. Asetuksen 17 §:ssä säädetään toimenpiteistä, jos talousvesi ei täytä talousveden laatuvaatimuksia. Pykälään ehdotetaan alla esitettyjä muutoksia.

17.10.2022

Pykälän 1 momentin 2 ja 4 kohdassa ehdotetaan, että talousvettä toimittavan laitoksen sijasta asetuksessa käytettäisiin termiä "toiminnanharjoittaja". Kohdan 2 nojalla kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulisi määrätä toiminnanharjoittaja korjaamaan poikkeama talousveden mikrobiologisten laatuvaatimusten täyttymättömyydestä viipymättä, ja kohdan 4 nojalla toiminnanharjoittajan olisi yhdessä kunnan terveydensuojeluviranomaisen kanssa selvitettävä syy, miksi talousvesi ei täytä laatuvaatimuksia. "Talousvettä toimittavan laitoksen" korvaaminen "toiminnanharjoittajalla" mainituissa kohdissa olisi tarpeen sen selventämiseksi, että asetuksen soveltamisalaan kuuluvien julkisen ja kaupallisen toiminnan harjoittajien, jotka ottavat omilla laitteilla vettä talousvetenä käytettäväksi, velvollisuus talousveden laadun turvaamisesta on yhtäläinen talousvettä toimittavan laitoksen velvollisuuksien kanssa.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa ehdotetaan muutettavaksi, että toiminnanharjoittajan olisi osallistuttava tiedottamiseen talousveden mikrobiologisen laatuvaatimusmuuttujan täyttymättömyydestä. Voimassa olevassa asetuksessa tätä koskeva tiedotusvelvollisuus on säädetty ainoastaan kunnan terveydensuojeluviranomaiselle.

Muilta osin ehdotettava 1 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa 17 §:n 1 momenttia.

Vastaavasti kuin 1 momentissa, 2 momentin 2, 4 ja 5 kohdissa ehdotetaan "talousvettä toimittava laitos" korvattavaksi "toiminnanharjoittajalla". Momentin 5 kohdassa ei ehdoteta muutettavaksi kunnan terveydensuojeluviranomaisen velvollisuutta määrätä toiminnanharjoittaja (voimassa olevassa asetuksessa: talousvettä toimittava laitos) hakemaan terveydensuojelulain 17 a §:ssä tarkoitettua poikkeusta siksi ajaksi, jonka korjaustoimenpiteet kestävät. Kohdassa 5 kuitenkin viitattaisiin terveydensuojeluasetuksen (1280/1994) 10 §:n 1–3 kohdaksi esitettäviin tilanteisiin, joihin vedoten poikkeusta voidaan juomavesidirektiivin 15 artiklan 1 alakohdan mukaan voidaan hakea.

Pykälään ehdotetaan uutta 3 momenttia, johon siirrettäisiin voimassa olevan asetuksen 2 §:n 5 kohdasta säännös, jonka täytyessä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua määräystä ei tarvitse antaa. Määräystä talousveden laatua koskevan poikkeuksen hakemiseksi ei tarvitsisi antaa, jos poikkeama on kunnan terveydensuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan merkitykseltään vähäinen ja tilanne voidaan korjata viimeistään 30 päivän kuluessa poikkeaman havaitsemisesta. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön juomavesidirektiivin 15 artiklan 3 alakohdan ensimmäinen kappale. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi myös uusi säännös siitä, että tällaisessa tapauksessa kunnan terveydensuojeluviranomainen tekisi ratkaisun

17.10.2022

poikkeavan pitoisuuden suurimmasta sallitusta arvosta ja määrää ajan, jonka kuluessa poikkeama on korjattava. Tällä säännöksellä pantaisiin täytäntöön juomavesidirektiivin 15 artiklan 3 alakohdan toinen kappale.

Pykälän 4 momentiksi ehdotetaan voimassa olevan 17 §:n 3 momenttia siitä, että tiedottaminen tehtäisiin yhdessä toiminnanharjoittajan kanssa ennalta suunnitellulla tavalla, joka on kuvattu häiriötilannesuunnitelmassa 13 §:ssä säädetyn mukaisesti. Ainoana ehdotettuna muutoksena olisi "talousvettä toimittavan laitoksen" korvaaminen "toiminnanharjoittajalla", minkä perustelut on esitetty edellä. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi, että edellä 1 momentin 1 ja 3 kohdassa ja 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen on oltava vedenkäyttäjien saatavilla tietoverkossa.

Uudeksi 5 momentiksi ehdotetaan voimassa olevan pykälän 4 momenttia siitä, että jos vedenjakelualueella käytettävä talousvesi otetaan vedenkäyttäjän omilla laitteilla, toiminnanharjoittajalle tässä pykälässä säädettyjä velvoitteita sovelletaan myös siihen, joka vesilain 2 luvun 1 §:n nojalla omistaa vedenjakelualueella käytettäväksi tarkoitettun talousveden. Säännökseen ei ehdoteta muuta muutosta kuin että "talousvettä toimittavan laitoksen" sijasta momentissa käytettäisiin termiä "toiminnanharjoittaja".

18 §. Poikkeama laatutavoitteista. Asetuksen 18 §:ssä säädetään toimenpiteistä, jos talousvesi ei täytä sille säädettyjä laatutavoitteita.

Pykälän 1 momentissa säädettyä kunnan terveydensuojeluviranomaisen velvollisuutta selvittää, liittykö talousveden laatutavoitteen täyttymättömyyteen terveyshaittaa, ei ehdoteta muutettavaksi. Momentissa päivitettäisiin niiden taulukoiden numerot, joissa laatutavoitteista säädetään, vastaamaan tätä asetusehdotusta.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi, että vedenkäyttäjille tulisi tiedottaa laatutavoitteiden poikkeaman lisäksi myös poikkeamasta aiheutuneen veden laadun heikkenemisen merkityksestä. Pykälään ehdotetaan myös lisättäväksi, että tietojen olisi oltava vedenkäyttäjien saatavilla tietoverkossa. Muilta osin ehdotettu 2 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa momenttia.

18 a §. Rakennuksen vesilaitteistosta aiheutuva poikkeama. Pykälän otsikossa ehdotetaan muutettavaksi "kiinteistön vesilaitteisto" muotoon "rakennuksen vesilaitteisto". Rakennuksen vesilaitteisto -termiä on käytetty juomavesidirektiivin täytäntöönpanosäännöksissä systemaattisesti. Voimassa olevan asetuksen tämä

17.10.2022

pykälä koskee vain talousvettä, mutta nyt sitä ehdotetaan laajennettavaksi myös lämpimään käyttöveteen.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi niistä toimenpiteistä, joihin kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulisi ryhtyä, jos poikkeama talousveden laadussa johtuu rakennuksen vesilaitteistosta tai jos rakennuksen vesilaitteistosta otettavan talousveden tai lämpimän käyttöveden liitteen I taulukossa 6 esitetty muuttujan toimenpideraja täyttyy.

Momentin 1–3 kohdat vastaisivat pääosin voimassa olevan asetuksen tämän pykälän 1 momenttia.

Momentin 1 kohdaksi ehdotetaan, että kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulisi varmistaa, että rakennuksen omistaja tai rakennusta tai sen osaa ensisijaisena tilana tai julkiseen tai kaupalliseen toimintaan käyttävä toiminnanharjoittaja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin rakennuksen vesilaitteistosta aiheutuvan terveyshaitan poistamiseksi.

Momentin 2 kohdaksi ehdotetaan, että kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulisi tiedottaa tai varmistaa, että 1 kohdassa tarkoitettu toimija tiedottaa kaikille rakennuksen talousveden tai lämpimän käyttöveden käyttäjille poikkeamasta ja toimenpiteistä poikkeaman poistamiseksi tai siitä aiheutuvan riskin vähentämiseksi.

Momentin 3 kohdaksi ehdotetaan, että kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulisi antaa vedenkäyttäjille tarvittavat ohjeet terveyshaittojen välttämiseksi ja neuvottava veden käytön edellytyksistä ja muista toimenpiteistä, joilla poikkeaman toistuminen voidaan välttää.

Mainituilla voimassa olevilla säännöksillä ja niiden ehdotetuilla tarkennuksilla pantaisiin täytäntöön juomavesidirektiivin 10 artiklan 3 alakohdan c alakohta, joka kuuluu:

”Kiinteistön vedenjakeluun liittyvien riskien vähentämiseksi kaikissa kiinteistöjen vesijärjestelmissä jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikkia seuraavia toimenpiteitä harkitaan ja että merkityksellisiksi katsotut toimenpiteet toteutetaan:

[]

c) neuvotaan kuluttajia ihmisten käyttöön tarkoitetun veden kulutuksen ja käytön edellytyksistä sekä mahdollisista toimista, joilla vältetään mainittujen riskien toistuminen.”

17.10.2022

Momentin 4 ja 5 kohdat olisivat uusia. Momentin 4 kohdaksi ehdotetaan uutta säännöstä siitä, että tarvittaessa kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulisi antaa ensisijaisena tilana käytettävän rakennuksen omistajalle terveydensuojelulain 19 b §:n 4 momentissa tarkoitetut määräykset rakennuksen vesilaitteiston kunnossapidosta, talousveden tai lämpimän käyttöveden laatua koskevasta seurannasta ja rakennuksen vesilaitteistojen riskienhallintaa koskevien tietojen ajan tasalle saattamisesta. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön juomavesidirektiivin 10 artiklan 2 alakohta.

Momentin 5 kohdaksi ehdotetaan, että kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulisi kannustaa julkiseen tai kaupalliseen toimintaan käytettävän rakennuksen omistajaa tai tällaista toimintaa rakennuksessa tai sen osassa harjoittavaa toiminnanharjoittajaa tekemään rakennuksen vesilaitteistoa koskeva riskinarviointi antamalla tätä koskevaa neuvontaa. Terveysuojelulain 19 b §:ssä tarkoitettu rakennusten vesilaitteistojen riskienhallintaa sovelletaan vain ensisijaisiin tiloihin. Olisi tarkoituksenmukaista, että myös julkisen ja kaupallisen toiminnan yhteydessä käytettävän talousveden ja lämpimän käyttöveden laadun turvaaminen perustuisi riskienhallintaan, vaikka terveydensuojelulaissa ei siihen velvoiteta. Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi kuitenkin kannustaa julkisen ja kaupallisen alan toimijoita tekemään rakennuksen vesilaitteistoja koskevan riskinarvioinnin antamalla tätä koskevaa neuvontaa. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön juomavesidirektiivin 10 artiklan 3 alakohdan a ja b alakohtat, jotka kuuluvat:

”Kiinteistön vedenjakeluun liittyvien riskien vähentämiseksi kaikissa kiinteistöjen vesijärjestelmissä jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikkia seuraavia toimenpiteitä harkitaan ja että merkityksellisiksi katsotut toimenpiteet toteutetaan:

- a) kannustetaan julkisten ja yksityisten tilojen omistajia toteuttamaan kiinteistön vesijärjestelmän riskinarviointi;*
- b) tiedotetaan kuluttajille ja julkisten ja yksityisten tilojen omistajille toimenpiteistä sen riskin poistamiseksi tai vähentämiseksi, ettei ihmisten käyttöön tarkoitetun veden laatuvaatimuksia noudateta kiinteistön vesijärjestelmän vuoksi”*

Pykälän 2 momentiksi ehdotetaan, että 1 momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä olisi kohdistettava erityisesti *Legionella*-bakteerin määrän ja lyijypitoisuuden seuraamiseksi rakennuksen vesilaitteistosta otettavasta vedestä, *Legionella*-bakteerin torjumiseksi ja rakennuksen vesilaitteistossa veden kanssa kosketuksissa olevien lyijyä sisältävien tuotteiden vaihtamiseksi muihin tuotteisiin. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön juomavesidirektiivin 10 artiklan:

- 1 alakohdan b alakohdan ensimmäisen kappaleen, jonka mukaan rakennusten vesijärjestelmien riskinarviointiin on kuuluttava *Legionella*-bakteerin ja lyijyn

17.10.2022

seuranta tiloissa, joissa on havaittu erityisiä veden laatuun ja ihmisten terveyteen liittyviä riskejä;

- 1 alakohdan toinen kappale, jonka mukaan *Legionella*-bakteerin tai lyijyn osalta seuranta voidaan keskittää ensisijaisiin tiloihin;
- 2 alakohdan ensimmäinen kappale, jonka mukaan, jos kiinteistöjen vesijärjestelmistä tai niihin liittyvistä tuotteista ja materiaaleista aiheutuu riski ihmisten terveydelle, tai jos *Legionella*-bakteerin tai lyijyn seuranta osoittaa, että muuttujien arvoja ei noudateta, jäsenvaltioiden on varmistettava, että toteutetaan asianmukaisia toimenpiteitä sen muuttujien arvojen täyttymisestä aiheutuvien riskien poistamiseksi tai vähentämiseksi;
- 2 alakohdan toinen kappale, jonka mukaan *Legionella*-bakteerin osalta riskienhallintatoimenpiteitä on suunnattava ainakin ensisijaisiin tiloihin;
- 3 alakohdan e alakohta, jonka mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että harkitaan, toteutetaan ja varmistetaan riskiin nähden oikeasuhtaisia valvonta- ja hallintatoimenpiteitä *Legionella*-bakteerin aiheuttamien taudinpurkauksien ehkäisemiseksi;
- 3 alakohdan f alakohta, jonka mukaan lyijyn osalta toteutetaan toimenpiteitä lyijystä tehtyjen osien korvaamiseksi nykyisissä kiinteistöjen vesijärjestelmissä, jos se on taloudellisesti ja teknisesti toteutettavissa.

Pykälän uudeksi 3 momentiksi ehdotetaan siirrettäväksi voimassa olevan asetuksen informatiivinen 2 momentti muuttamattomana.

19 §. *Kunnan terveydensuojeluviranomaisen ilmoitukset muille viranomaisille.* Voimassa olevan pykälän asetuksen otsikko "Ilmoitukset muille viranomaisille" ehdotetaan muutettavaksi muotoon "Kunnan terveydensuojeluviranomaisen ilmoitukset muille viranomaisille".

Voimassa olevan asetuksen 1 momentti, jonka mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen on ilmoitettava aluehallintovirastolle tekemästään päätöksestä sellaisissa tapauksissa, joissa terveydensuojelulain 17 §:n mukaista poikkeusta ei haeta, vaikka talousveden kemiallinen laatuvaatimus ei täyty, ehdotetaan siirrettäväksi 3 momentin 1 kohdaksi. Sen sijaan 1 momentiksi ehdotetaan luetteloa ilmoituksista, jotka kunnan terveydensuojeluviranomaisen olisi tehtävä viipymättä.

Momentin 1 kohdan mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen olisi ilmoitettava viipymättä aluehallintovirastolle asetuksessa tarkoitettusta häiriötilanteesta. Säännös vastaisi voimassa olevan asetuksen tämän pykälän 3 momenttia.

17.10.2022

Momentin 2 kohdan mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen olisi ilmoitettava viipymättä Säteilyturvakeskukselle talousveden radioaktiivisuuden laatuvaatimuksen poikkeamasta sen ratkaisemiseksi, onko talousveden toimittaminen säteilylain (859/2018) 4 §:n 25 kohdassa tarkoitettua säteilytoimintaa. Säännös vastaisi voimassa olevan asetuksen tämän pykälän 2 momenttia. Viittaus vanhaan säteilylakiin ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan voimassa olevaa uutta säteilylakia.

Momentin 3 kohdan mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen olisi ilmoitettava viipymättä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sellaisesta talousveden saastumisesta tai laatuvaatimuksen poikkeamasta, jonka epäillään tai on todettu johtuvan raakavedestä, jotta vedenottamalla tai vedenottopisteen vedenmuodostumisalueella voidaan tehdä tarvittavat toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi. Säännös vastaisi voimassa olevan asetuksen 19 §:n 4 momenttia.

Momentin 4 kohdan mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen olisi ilmoitettava viipymättä elintarvikelain 5 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetulle kunnan valvontaviranomaiselle pulloitetun tai säiliöihin pakattavan talousveden laatuvaatimusten poikkeamasta. Säännös vastaisi voimassa olevan asetuksen 19 §:n 5 momenttia.

Pykälän 2 momentiksi ehdotetaan säännöstä siitä, että aluehallintoviraston olisi toimitettava 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu ilmoitus tiedoksi sosiaali- ja terveysministeriölle. Säännös vastaisi voimassa olevan asetuksen tämän pykälän 3 momentissa säädettyä.

Pykälän 3 momentiksi ehdotetaan säännöstä muista kunnan terveydensuojeluviranomaisen ilmoituksista kuin viipymättä toimitettavista tiedoista.

Kohdan 1 mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen olisi toimitettava aluehallintovirastolle tiedoksi 17 §:n 3 momentissa tarkoitettu ratkaisunsa sellaisissa tapauksissa, joissa terveydensuojelulain 17 a §:n mukaista poikkeusta ei haeta, vaikka talousveden kemiallinen laatuvaatimus ei täyty. Säännös ehdotetaan siirrettäväksi 1 momentista 3 momenttiin.

Kohdan 2 mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen olisi toimitettava aluehallintovirastolle ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle jokaisen häiriötilanteen jälkeen yhteenveto häiriötilanteesta ja sen hallintaan saamiseksi toteutetuista toimenpiteistä. Säännös vastaisi voimassa olevan asetuksen tämän pykälän 3 momenttia.

17.10.2022

Kohdan 3 mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen olisi toimitettava Säteilyturvakeskukselle vuosittain viimeistään maaliskuun loppuun mennessä edellisen kalenterivuoden aikana vedenjakelualueilta mitatut radioaktiivisuuden tulokset. Säännös vastaisi voimassa olevan asetuksen 21 §:n 4 momentissa säädettyä velvollisuutta.

Pykälän 4 momentiksi ehdotetaan ensinnäkin säännöstä siitä, että 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu ilmoitus häiriötilanteesta olisi tehtävä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston määrittelemällä tavalla. Säännös yhtenäisestä ilmoitustavasta olisi tarkoituksenmukainen häiriötilanteista koottavien tietojen yhtenäistämiseksi kansallisesti.

Toiseksi pykälän 4 momentissa ehdotetaan, että kunnan terveydensuojeluviranomaisen olisi tallennettava Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston määrittelemät tiedot sellaisesta häiriötilanteesta, joka on kestänyt vähintään 10 peräkkäistä päivää ja vaikuttanut vähintään 1 000 vedenkäyttäjään, tämän osoittamaan tietojärjestelmään. Tällaiset laajamittaiset häiriötilanteet kuuluvat juomavesidirektiivin 18 artiklan 1 alakohdan d alakohdan mukaisiin tietoihin, jotka on sisällytettävä EU:n toimielimien saatavilla oleviin tietokokonaisuuksiin. Tämän vuoksi olisi tarpeen, että tiedot niistä tallennettaisiin tietojärjestelmään, josta tietokokonaisuudet laaditaan. Juomavesidirektiivin 18 artiklan 4 kohdan mukaan komissio voi hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä, joissa täsmennetään toimitettavien tietojen muoto ja niiden esittämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt. Täten olisi tarkoituksenmukaista, että Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voisi määrittellä tietojärjestelmään tallennettavat tiedot.

20 §. *Vedenkäsittelykemikaalit ja vedentuotantoketjussa käytettävät materiaalit.* Voimassa olevan asetuksen tämän pykälän otsikko "Vedentuotantoketjussa käytettävät kemikaalit ja materiaalit" ehdotetaan muutettavaksi muotoon "Vedenkäsittelykemikaalit ja vedentuotantoketjussa käytettävät materiaalit".

Pykälän 1 ja 2 momenttiin ei ehdoteta muutoksia.

Pykälän 3 momentista ehdotetaan poistettavaksi säännös, jonka mukaan veden laatu on otettava huomioon myös 18 a §:n 3 momentissa tarkoitettussa kiinteistön vesilaitteiston suunnittelussa ja rakentamisessa. Mainittu säännös on virheellinen, koska voimassa olevan asetuksen 18 a §:ssä ei ole 3 momenttia, jossa säädettäisiin vesilaitteiston suunnittelusta ja rakentamisesta. Sen sijaan rakennuksen vesilaitteiston suunnittelusta ja rakentamisesta sekä veden laadun huomioon ottamisesta näiden toimien yhteydessä säädetään rakennuksen vesi- ja viemärlaitteistoista annetun ympäristöministeriön asetuksen (1047/2017) 4 §:ssä.

17.10.2022

Myös tässä pykälässä termi "kiinteistön vesilaitteisto" ehdotetaan korvattavaksi termillä "rakennuksen vesilaitteisto".

20 a §. Talousveden desinfiointi

Ehdotettu pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevan asetuksen 11 §:ää.

21 §. Raportointi. Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi "raportoinniksi" nykyisen "Raportointi ja tiedottaminen" sijasta.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että Terveyden ja hyvinvoinnin laitos laatisi kolmen vuoden välein terveydensuojelulain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tietojärjestelmään toimitettujen tietojen perusteella yhteenvedon talousveden laadusta ja tiedottaa tästä. Säännöllinen kansallisen raportin laatiminen talousveden laadusta olisi tärkeää, koska tällaista raporttia ei laadita enää EU-raportoinnin yhteydessä.

Pykälän 2 momentiksi ehdotetaan säännöstä siitä, että Säteilyturvakeskus laatii kolmen vuoden välein yhteenvedon talousveden radioaktiivisuudesta ja tiedottaa talousveden radioaktiivisuuden yleisestä turvallisuusmerkityksestä. Säännös vastaisi sisällöltään voimassa olevan asetuksen tämän pykälän 4 momenttia.

Pykälän 3 momentiksi ehdotetaan uutta säännöstä siitä, että Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tulisi arvioida vähintään kerran kuudessa vuodessa tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien rakennusten vesilaitteistojen riskinarvioinnin tasoa terveydensuojelulain 19 b §:n 4 momentin nojalla tietojärjestelmään tallennettujen tulosten ja terveydensuojelulain 21 §:ssä tarkoitettujen tietokokonaisuuksien perusteella. Arvioinnin perusteella Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston olisi tehtävä tarvittaessa sosiaali- ja terveysministeriölle ja ympäristöministeriölle esitys rakennusten vesilaitteistojen riskinarvioinnin tason parantamisesta. Esitykseen sisällytettäisiin tarvittaessa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston näkemys rakennusten vesilaitteistoasennuksia tekevien LVI- asentajien koulutustarpeesta. Säännös olisi tarpeellinen juomavesidirektiivin 10 artiklan 3 alakohdan d alakohdan täytäntöönpanemiseksi. Mainitussa juomavesidirektiivin kohdassa säädetään, että kiinteistön vedenjakeluun liittyvien riskien vähentämiseksi jäsenvaltioiden on harkittava ja toteutettava merkityksellisiksi katsottuja toimenpiteitä koulutuksen edistämiseksi putkiasentajille ja muille ammattilaisille, jotka ovat tekemisissä kiinteistöjen vesijärjestelmien kanssa ja asentavat talousveden kanssa kosketuksiin joutuvia tuotteita ja materiaaleja.

Pykälän 4 momentiksi ehdotetaan voimassa olevan asetuksen tämän pykälän 5 momenttia, jonka mukaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tulee

17.10.2022

talousveden häiriötilanteista tehtyjen yhteenvetojen tietoja päivittäessään terveydensuojelulain 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua suunnitelmaa talousveden laadun turvaamiseksi onnettomuuksissa tai vastaavissa muissa häiriötilanteissa.

22 §. *Tiedottaminen tietoverkossa.* Asetukseen ehdotetaan uutta pykälää, joka koskisi vedenkäyttäjille verkossa tiedottamista.

Pykälän 1 momentiksi ehdotetaan luetteloa valtakunnallisessa verkkopalvelussa tiedotettavista asioista. Näitä olisivat valvontatutkimusohjelmaan sisällytettyjen tutkimusten viimeisimmät tulokset ja muuttujien tutkimustiheys, talousvettä toimittavan laitoksen tunnistetiedot ja vedenjakelualueen nimi, terveydensuojelulain 19 a §:ssä tarkoitetun riskienhallintasuunnitelman hyväksymispäivämäärä ja sen viimeisimmän päivityksen päivämäärä, yleinen kuvaus mahdollisesta terveyshaitasta sellaisissa tilanteissa, kun talousvedestä tutkittavan muuttujan laatuvaatimus tai -tavoite ei täyty tai jos rakennuksen vesilaitteistosta otettavasta vedestä tutkittavan muuttujan toimenpideraja täyttyy sekä yleiset ohjeet seisoneesta vedestä aiheutuvien terveyshaittojen ehkäisemiseksi ja vastuullisesta vedenkäytöstä. Kaikki mainitut tiedot on tarkoitus julkaista valtakunnallisesti Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämässä vesi.fi-verkkopalvelussa. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön juomavesidirektiivin liitteen IV 1–3, 5 ja 6 alakohdat.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi niistä erityisistä tiedoista, joita juomavesidirektiivin liitteen IV alakohdan 7 alakohtien a–c mukaan on esitettävä verkossa sellaisten vedenjakelualueiden osalta, joille toimitetaan talousvettä vähintään 10 000 kuutiometriä vuorokaudessa tai vähintään 50 000 henkilön tarpeisiin. Näitä tietoja olisivat talousvettä toimittavan laitoksen omistusrakenne sekä vesihuoltolain 20 d §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot talousveden hinnasta kuutiometriä kohden, hinnan määräytymisperusteista sekä vesihuollon tehokkuutta, laatua ja kannattavuutta kuvaavista tunnusluvuista. Myös nämä tiedot julkaistaisiin valtakunnallisesti vesi.fi-verkkopalvelussa.

Pykälän 3 momentin 1 kohdassa ehdotetaan säädettäväksi, että 2 momentissa tarkoitettujen vedenjakelualueiden osalta talousvettä toimittavan laitoksen olisi julkaistava verkossa myös yhteenveto ja tilastotiedot saamistaan talousveden laatua, valvontaa ja saatavuutta koskevista vedenkäyttäjien valituksista. Näiden tietojen julkaiseminen olisi tarkoituksenmukaisinta tehdä laitoksen omilla verkkosivuilla, eikä valtakunnallisen vesi.fi-verkkopalvelun kautta, koska ensinnäkin kyseessä on suuret talousvettä toimittavat laitokset, joilla kaikilla on omat verkkosivut, ja toiseksi koska tiedot ovat laitoksen itsensä hallussa, eikä niitä ole tarkoituksenmukaista tallentaa viranomaisten tietojärjestelmiin, joista vesi.fi-verkkopalvelussa esitettävät tiedot

17.10.2022

kootaan. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön juomavesidirektiivin liitteen IV alakohdan 7 alakohta d.

Pykälän 3 momentin 2 kohdassa ehdotetaan säädettäväksi, että talousvettä toimittavan laitoksen olisi julkaistava verkossa tietoja yleiseen käyttöön tarkoitetuista vesiposteista ja niiden sijainnista, jos laitos on katsonut tarpeelliseksi asentaa niitä, niiden asentaminen on ollut teknisesti mahdollista ja jos niiden kunnossapidolla voidaan varmistaa, että talousvesi täyttää tässä asetuksessa säädetyt talousveden laatuvaatimukset ja -tavoitteet. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön osittain juomavesidirektiivin 16 artiklan 2 alakohta, jonka mukaan:

”Ihmisten käyttöön tarkoitettujen hanaveden käytön edistämiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos se on teknisesti mahdollista, julkisiin ulko- ja sisätiloihin sijoitetaan laitteistoja oikeassa suhteessa tällaisten toimenpiteiden tarpeeseen nähden ja ottaen huomioon paikalliset erityisolosuhteet, kuten ilmasto ja maantiede.

Jäsenvaltiot voivat myös toteuttaa seuraavat toimenpiteet ihmisten käyttöön tarkoitettujen hanaveden käytön edistämiseksi:

a) lisätään tietoisuutta lähimmistä ulko- tai sisätiloissa olevista laitteistoista []”

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että 1 momentissa tarkoitettujen valvontatutkimusten tulokset eivät saisi olla yhtä vuotta vanhempia, ellei näytteenottosuunnitelmassa esitetystä näytteenottotiheydestä muuta johdu. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön juomavesidirektiivin liitteen IV alakohdan 2 säännös siitä, että seurantatulokset eivät saa olla yhtä vuotta vanhempia, paitsi jos direktiivissä vahvistettu seurantatiheys sallii säännöstä poikkeamisen.

Pykälän 5 momentiksi ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan talousvettä toimittavan laitoksen olisi annettava vedenkäyttäjälle tämän perustellusta pyynnöstä pääsy talousveden valvontatutkimustulosten tietoihin kymmenen edellisen vuoden ajalta, jos kyseiset tiedot ovat laitoksen saatavilla. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön juomavesidirektiivin liitteen IV alakohta 8.

Pykälän 6 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto laatisi 1 momentissa tarkoitettujen yleisen kuvauksen mahdollisesta terveyshaitasta, jos talousveden laatuvaatimus tai -tavoite ei täyty tai jos muuttujan toimenpideraja täyttyy sekä yleiset ohjeet seisoneesta vedestä aiheutuvien terveyshaittojen ehkäisemiseksi ja vastuullisesta vedenkäytöstä. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tulisi lisäksi huolehtia siitä, että mainitut yleiset

17.10.2022

kuvaukset ja ohjeet olisivat vesi.fi-verkkopalvelun teknisestä toteuttamisesta vastuussa olevan Suomen ympäristökeskuksen käytettävissä verkossa esitettäväksi.

Pykälän 7 momentiksi ehdotetaan, että 2 momentissa tarkoitetuissa talousveden hinnan määräytymisperusteissa on eriteltävä laitoksen kiinteät ja muuttuvat kustannukset ja esitettävä tarvittaessa talousveden saatavuuden parantamisesta johtuvat kulut. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön juomavesidirektiivin liitteen IV alakohdan 7 alakohta c.

Pykälän 8 momentiksi ehdotetaan informatiivista säännöstä siitä, että tässä pykälässä tarkoitetun valtakunnallisen verkkopalvelun tekninen toteuttaminen on säädetty Suomen ympäristökeskuksen tehtäväksi vesihuoltolain 4 §:n 5 momentin nojalla.

7. Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

Esitetään, että sosiaali- ja terveysministeriö antaa asetuksen talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1352/2015) muuttamisesta, jossa asetuksen nimike muutettaisiin sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi talousveden laadusta ja valvonnasta sekä rakennuksen vesilaitteistoista.

17.10.2022

LIITTEET**LIITE I**

Talousveden mikrobiologisiin laatuvaatimukseen (taulukko 1) ei ehdoteta muutoksia.

Talousveden kemiallisiin laatuvaatimukseen (taulukko 2) ehdotetaan lisättäviksi juomavesidirektiivissä säädetyt uudet laatuvaatimusmuuttujat, joita ovat: mikrokystiini-LR, PFAS-aineiden summa, PFAS-aineet yhteensä, haloetikkahapot, kloraatti, kloriitti ja bisfenoli-A. Myös eräiden muuttujien enimmäisarvot päivitettäisiin direktiiviä vastaaviksi.

Uudeksi taulukoksi 5 ehdotetaan rakennuksen vesilaitteistojen riskinarvioinnin kannalta keskeisiä muuttujia (*Legionella* ja lyijy) ja niiden direktiivin mukaisia toimenpiderajoja. Direktiivissä säädetyin lisäksi kansallisesti ehdotetaan toimenpiderajaa rakennuksen vesilaitteistosta otettavan lämpimän käyttöveden lämpötilalle.

LIITE II

Uudeksi taulukoksi 3 ehdotetaan juomavesidirektiivissä säädettyjä vedenkäyttäjille tiedotettavia muuttujia (kalium, kalsium, magnesium ja veden kovuus).

Taulukko 4, joka koskee talousveden jatkuvan valvonnan ja jaksottaisen seurannan muuttujien seurantatiheyttä, ehdotetaan päivitettäväksi juomavesidirektiivin mukaiseksi.

LIITE III

Taulukon 1 mikrobiologisiin menetelmiin ehdotetaan lisättäväksi juomavesidirektiivissä säädetty menetelmä *Legionella*-bakteerien tutkimiseksi.

Taulukkoon 2 ehdotetaan päivitettäväksi kemiallisten määritysmenetelmien mittausepävarmuudet juomavesidirektiivin mukaisesti.